JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie 15.10.2026 nr 1.2-2/93-1,
SOM/26-0948/-2K

Meie 03.11.2026 nr 8-2/6207

Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kooskõlastamine

Lugupeetud minister

Sotsiaalministeerium on esitanud Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse (PISTS) muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Justiits- ja Digiministeerium (JDM) kooskõlastab eelnõu märkustega. Kooskõlastamisel on lähtutud JDM-ile 29.10.2026. a edastatud muudetud eelnõu failidest.

I. Sisulised märkused

1. **Eelnõu § 1 punkti 2 (kavandatav PISTS § 2^5 lõige 2)** kohta tegi JDM esimesel kooskõlastusringil märkuse, et kavandatava sättega nähakse muu hulgas ette volitusnorm, mille kohaselt kehtestab Euroopa puudega inimese kaardi füüsilise ja digitaalse vormi, tehnilise kirjelduse ja kaardile kantavate andmete loetelu, väljastamise ja kehtetuks tunnistamise korra valdkonna eest vastutav minister määrusega. Kuna kaardile kantakse ka isikuandmed ja igasugune isikuandmete töötlemine kujutab endast põhiõiguste riivet, mille raamid tuleb ette näha seadusega, siis palume seletuskirjas välja tuua, millises seaduse sättes on loetletud isikuandmete töötlemise alus. Kooskõlastustabelis on märgitud, et isikuandmete koosseis on toodud PISTS §-s 14^6, samas ei sisalda eelnõu sellise numbriga sätet. Seletuskirjast (lk 8) selgub, et mõeldud on PISTS § 14^2, kuid ka selles sättes ei ole loetletud isikuandmete kategooriaid, mida kõnealuse menetluse käigus töödeldakse. Palume tuua seaduse tasandil välja loetelu isikuandmete kategooriatest, mida töödeldakse Euroopa puudega inimese kaardi vormil.

   Kui nimetatud töötlus toimub Sotsiaalkindlustusameti infosüsteemis, siis piisab ka sellest, kui vastavad isikuandmete kategooriad on loetletud infosüsteemi reguleerivates seaduse sätetes ning põhimäärusest on selgelt välja loetav, milliseid andmeid konkreetse toimingu tegemiseks töödeldakse.

2. **Eelnõu § 1 punkti 2 kohaselt** täiendatakse PISTS § 2^5 lõikega 3, mis sätestab, et suurema toetusvajadusega või saatjat vajava inimese Euroopa puudega inimese kaardile kantakse A-täht, mille täpsemad tingimused kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega. Seletuskirjast (lk 8) nähtub, et A-tähe määramise täpsed alused kavatsetakse sätestada ministri määruses. Juhime tähelepanu, et A-tähe kandmisest kaardile sõltuvad inimese ja tema saatja seadusest tulenevad õigused, muu hulgas muuseumi- ja ühistranspordisoodustused. Seetõttu peavad A-tähe saamise olulised tingimused ja õigustatud isikute ring olema piisavalt määratletud seaduses. Mõisted „suurema toetusvajadusega“ ja „saatjat vajav“ ei anna praegu volitusnormile piisavalt selgeid piire. Seletuskirjas esitatud kavatsus siduda A-tähe andmine olemasoleva puude tuvastamise süsteemiga ei asenda seaduses sätestatavaid aluseid. Palume sätestada seaduses vähemalt A-tähe saamise põhialused ning piiritleda, milliseid küsimusi võib minister määrusega täpsustada.

3. **Eelnõu § 1 punkti 3 (kavandatav PISTS § 14[1] lõige 8)** kohta tegi JDM esimesel kooskõlastusringil märkuse, et kõnealuse sätte alusel ei selgu, millises menetluses hakkab SKA tuvastama, kas Euroopa puudega inimese kaart on vaja kehtetuks tunnistada. Kooskõlastustabelis on märgitud, et tegemist ei ole järelevalvemenetlusega, seega peab seadusest tulenema isikuandmete loetelu, milliseid andmeid Sotsiaalkindlustusametil on õigus oma ülesannete täitmiseks töödelda – see annab aluse nende andmete saamiseks kavandatud sättes loetletud asutustelt ja isikutelt. Vastasel juhul ei ole võimalik asutusel või isikul, kellelt andmeid päritakse, tuvastada, milliseid andmeid on tal õigus väljastada. Näiteks kui väärkasutus seisneb selles, et isik on andnud oma kaardi kasutada kolmandale isikule, siis ei töödelda enam üksnes kaardi omaniku andmeid, vaid ka kolmanda isiku kohta käivaid andmeid. Palume seletuskirjas selgitada, kuidas ja millises menetluses väärkasutus tuvastatakse ning kas kontrollitakse üksnes kaardi väljastamise aluseks olevaid või ka muid tingimusi. Vajaduse korral palume täiendada eelnõu töödeldavate isikuandmete kategooriate loeteluga. Sama märkus kehtib ka eelnõuga kavandatud parkimiskaardi regulatsiooni kohta.

II. Märkused eelnõu mõju kohta

4. Juhime tähelepanu, et seletuskirjas on halduskoormuse ja töökoormuse termineid kasutatud ebatäpselt. Avaliku sektori asutuste puhul on asjakohane rääkida töökoormusest, mitte halduskoormusest. Märkisime seda ka oma 28.09.2026. a kooskõlastuskirjas. Palume seletuskiri selles osas üle vaadata ja ühtlustada.

Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud märkustega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisa: 1. Eelnõu Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega.
2. Seletuskiri Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega.

Kristel Soodla 5687 2650
kristel.soodla@justdigi.ee
Helen Uustalu
Elsa Leiten
Helen Noormägi